Nr. 50. Kraków, Sobota 13 października 1923. Rok I.

KURJER WIECZORNY

poświęcony sprawom ekonomicznym, giełdowym i politycznym
wychodzi codziennie popołudniu z wyjątkiem niedziel i świąt.

Redakcja: ulica Dunajewskiego Nr. 5, Telefon Nr. 1310

Prenumerata miesięczna bez odnoszenia 85 tys. Mkp, z odnoszeniem lub przesyłką pocztową 100 tys. Mkp.
Cena numeru 5000 Mkp.

Ceny ogłoszeń za 1 wiersz milimetrowy: Zwykłe 2.000 Mkp. Nadesłane 4.000 Mkp. Po kronice 5.000 Mkp. Na pierwszej stronie 6.000 Mkp.
Ogłoszenia zamiejscowe 25% drożej.

Administracja: ulica Dunajewskiego Nr. 5, Telefon Nr. 1310

Straszna eksplozja w cytadeli w Warszawie

Fort Norberta w pobliżu dworca gdańskiego wyleciał w powietrze — wielu zabitych i rannych

Warszawa, 13 października. Dzisiaj o godzinie 9 minut 5 rano wyleciał w powietrze wskutek eksplozji w magazynie prochu fort Nr. 1 na cytadeli. Skutek wybuchu jest straszny. Według dotychczasowych obliczeń około 28 osób, żołnierzy i robotników, jest zabitych, 30 ciężko rannych, przeszło 100 lżej rannych. Liczba ofiar jest — jak się zdaje — znacznie większą. — W Warszawie katastrofa wywołała straszne przygnębienie.

Szczegóły strasznej katastrofy — Dotąd znaleziono 28 trupów — Aresztowanie komendantów fortów na cytadeli

Warszawa, 13 października. Dzisiaj rano około godziny 9-ej wstrząsnęło całem miastem straszne uderzenie. Uderzenie było tak silne, że cała Warszawa zatrzęsła się w posadach. Lotem błyskawicy obiegła miasto wieść, żę w prochowni na forcie Norberta na cytadeli warszawskiej

nastąpiła straszna eksplozja

i że fort Nr. 1 wyleciał w powietrze. Siła wybuchu była tak potężna, że w całem mieście, nawet na tak odległych ulicach, jak w Alei Ujazdowskiej i na peryferjach miasta wyleciały wszystkie szyby z okien.

Prąd powietrza obalał w pobliżu miejsca wybuchu przechodniów.

Ofiarą strasznej eksplozji padło wedle nieścisłych dotąd obliczeń

około 28 zabitych

przeszło 30 ciężko rannych i około 100 lżej rannych. W najbliższem sąsiedztwie cytadeli wybuch zdemolował

kilkanaście budynków

Na miejsce katastrofy zjechały natychmiast wszystkie straże pożarne m. Warszawy i przedstawiciele władz śledczych. Podjęto natychmiast akcję ratunkową. Nad cytadelą unoszą się gęste chmury dymu. Cała cytadela otoczona jest silnym kordonem wojsk. Po wstępnem śledztwie zarządzono — jak słychać — aresztowania kilku dowódców fortów na cytadeli. O przyczynach eksplozji krążą najrozmaitsze pogłoski.

Warszawa, 13 października. Dotąd pod gruzami fortu Norberta znaleziono 16 trupów żołnierzy i 3 trupy robotników, którzy pracowali na cytadeli w pawilonie, położonym obok fortu Nr. 1. Wśród popłochu, jaki zapanował na cytadeli po eksplozji, kilku żołnierzy — wartowników, ogarniętych śmiertelnym strachem, pobiegło ku Wiśle, szukając w niej ratunku. Zamiast ratunku znaleźli w nurtach Wisły śmierć. Karetki Pogotowia i automobile „Czerwonego Krzyża" przywożą do szpitali warszawskich coraz nowe

transporty ciężko rannych,

których cyfra przekroczyła już 40 osób. Liczba ofiar w zabitych jest prawdopodobnie większą, niżeli pierwotnie przypuszczano.

Liczba lekko rannych przekroczyła cyfrę 100 osób.

O przyczynach wybuchu krążą najrozmaitsze wersje i plotki. Nie brak podejrzeń, że eksplozja spowodowaną została

zbrodniczą ręką komunistów.

Na miejsce strasznej katastrofy przybył natychmiast minister wojny gen. Szeptycki i komendant miasta generał Żeligowski, marszałkowie Sejmu i Senatu i przedstawiciele władz śledczych. Po przedwstępnem śledztwie zarządzono aresztowanie dowódców poszczególnych fortów.

Wieść o tej strasznej katastrofie wywołała w całem mieście olbrzymie i przygnębiające wrażenie. Pisma wydały nadzwyczajne dodatki z opisem katastrofy.

KURJER GIEŁDOWY

Warszawa, 13 października. Giełda. Waluty. Dolary Stanów Zjednoczonych 900 tys. sprzedaż 905 tys. kupno 895 tys. Frank francuski 54.350. Frank szwajcarski 160.500.

Czeki. Belgja 50.500—46.500—47.500, kupno 46 ays.. Berlin 0.0001.35 — sprzedaż 1.36 kupno —. Gdańsk 0.000 1.35, sprzedaż 1.36, kupno —, Holandja 354.000, Londyn 4.450.000—4.100.000, sprzedaż 4.140.000, kupno 4.060.000, Nowy Jork 957.000, sprzedaż 900.000, kupno 905.000, Paryż 59.550—54.700, sprzedaż 55.200, kupno 51.200, Praga 26.900 Wiedeń 13.82—12.75, — sprzedaż 12.85 — kupno 12.65, Szwajcarja 161.400—163.000, kupno 159.800, Włochy 44.7000—44.050.

Ciężkie rozruchy głodowe w Ruhrze

Policja strzela do głodnych

Duesseldorf, 13 października. **Sytuacja w Zagłębiu Ruhr staje się coraz bardziej krytyczną. 5000 bezrobotnych obległo Magistrat. Na skutek wielokrotnego wezwania burmistrza generał Simon wysłał oddział wojska francuskiego celem zabezpieczenia gmachu Magistratu i radnych.**

Duesseldorf, 13 października. Donoszą ze Solingen, że 10.0000 bezrobotnych spládrodwalo magazyny. Policja daał ognia, przyczem 11 osób zostało zabitych, a 35 rannych. Z Hösch donoszą, iż 2000 bezrobotnych oblega zarząd miasta. Wskutek strzałów policji zginęła 1 osoba, a 10 jest rannych.

Chleb w Berlinie 345 miljonów marek mięso 5 miljardów

Berlin, 13 października. Mimo, że interwencja banku Rzeszy spowodowała chwilowe powstrzymanie zwyżki kursu dolara, cena chleba bezkartkowego dwufuntowego podniosła się dzisiaj na 345 miljonów. Za jednorazowy przejazd tramwajem płaci się 20 miljonów marek. Jedno jako 60 miljonów, mięso 5 miljardów za 1 kg.

Napad bandycki na pociąg pospieszny pod Moskwą

Moskwa, 12 października. Dnia 10 października między stacjami Krupki a Bóbr w pobliżu Borysowa dokonano napadu na pociąg pospieszny, idący ze Stołpców do Moskwy. Bandyci wykolei pociąg, poczem obrabowali wszystkich podróżnych z pieniędzy i biżuterji. Między podróżnymi znajdował się attaché wojskowy poselstwa polskiego w Moskwie pułkownik Boerner, któremu odebrano wszystkie pieniądze, poczta dyplomatyczna, oraz bagaże poselstwa polskiego nie ucierpiały. Pociąg przybył do Moskwy z 9 godzinnem opóźnieniem.

Rozwój kursów na giełdzie krakowskiej w bież. tygodniu

Kraków, od poniedziałku 8 października do piątku 12 października

AKCJE	Tranzakcje w tysiącach marek		AKCJE	Tranzakcje w tysiącach marek	
	8/X	12/X		8/X	12/X
P. T. H. I—V em. . . .	175—190	155—175	„Pokucie“ Naft. S. A. I em.	260	180—200
„Impex“	3.—3.45	3.1—3.2	Strug	280—300	250—270
„Pharma“ (B. Jawornicki)	190—200	150—165	„Krakus“ I—VI em. . . .	300—310	255—270
Bracia Rolniccy I em. . .	40—65	90	Porcelana Cmielów . . .	500—520	420 - 480
„Polski Glob“	17—18	17	**Fabr. cukru w Chodorowie** .	**1700—1925**	**1350—1450**
Żegluga Polska	33—42	40	Elektr. Siersza I - IV em.	92—105	95—115
Zieleniewski I—IV em. . .	**3500 - 3850**	**3600—4200**	S. W. Niemojowski . . .	190	170—180
H. Cegielski, Poznań I—IX	**232--270--250**	**220—230**	Bank Przemysłowy I-VIII	180—175	150—165
„Trzebinia“ I—VI em. . .	230—240	205—220	Bank Hipoteczny	180—225	210
Górka	**4800—5200**	**4200—4500**	Bank Małopolski	245—290	260—275
Siersza	**2650—2800**	**2800—2850**	Ziemski Bank Kredyt. . .	60—70	47—55
Tepege	**1300—1400**	**1400—1600**	Powszechny Bank Kredyt.	35—38	35—40
Polska Nafta	140—160	115—145	Bank Związ. Spółek Zarob.	560—575	550

Kraków, 13 października. Rzut oka na powyższą tabelę nie odzwierciedla tych znacznych wahań kursów, jakie ujawniały się w ciągu zakończonego obecnie tygodnia giełdowego. Papiery, które z końcem zeszłego tygodnia osiągnęły zarówno na giełdzie oficjalnej jak i w obrotach prywatnych rekordowe kursa, poczęły już w poniedziałek silnie spadać. W połowie tygodnia spadek kursów osiągnął punkt kulmninacyjny. Przyczyną tak gwałtownej zniżki papierów było wstrzymanie reeskontu weksli przez P. K. K. P. i odcięcie w ten sposób bankom wszelkich źródeł kredytu. Banki, kupcy i przemysłowcy, pozbawieni wszelkiej możności uzyskania płynnej gotówki, rzucili na rynek efektów wielkie ilości papierów, powodując temsamem spadek ich kursów. Z drugiej strony rozwinęła się silna spekulacja a la baisse, która starała się spotęgować panikę zniżkową, w celu zaopatrzenia się tanim kosztem w papiery. Dopiero we czwartek giełdę efektów opuściło zdenerwowanie, paniczny nastrój zniżki ustąpił miejsca trzeciej ocenie sytuacji w rezultacie po dwudniowej silnej zwyżce kursa papierów cięższych przekroczyły poziom z poniedziałku dn. 8 października, a papierów lżejszch i akcyj bankowych zbliżyły znacznie do tego kursu. Dotyczy to zwłaszcza efektów, będących przedmiotem arbitrażu na giełdę wiedeńską, t. zn. Zieleniewskiego, Sierszy i t. d. Poważnym plusem w stosunku do początku tygodnia zamykają poudotti:: Górka (+700.000), Tepege (+200.000). Z lżejszych papierów Siersza elektr., Trzebinia żelazo i Cegielski „dobijają“ do poziomu swych najwyższych dotychczasowych kursów.

Na wahania kursów efektów wpłynęły również decydująco wahania kursów walut.

Warszawska giełda

Warszawa 13 pazdziernika. Giełda. Cyfry w tysiącach marek. Pol. bank dyskontowy 1900. Bank handlowy Warszawa 150—155. Bank przemysłowy Lwów 150—160—152 i pół. Bank zjedn. ziem pol. 350—360—340. Cerata 65—60. Bank Zjednoczenia ziem pol. 85. Puls 135—160—140. Wildt 170 do 180. Cukier Warszawa 3400—2500—2950. Częstocice 130000—11500. 11.500 Częstocice Firley 240—260. Drzewny przemysł 70—75. Cegielski 240—222 i pół — 230. Modrzejów 2240—2450—2350. Ursus 330—345—335. Zawiercie 105.000—97.000—10.000. Żegluga 28—31—30. Elektryczność 255. Spirytus 875. Polska nafta 115—150—142 i pół. Siła i Światło 275—235—250. Ćmielów 480—465—475. Belpol 30—35. PTE. 235—260. Bank przemysłowy Lwów 150—160—152 i pół. Bank zw. ziemian 85. Kijewski 575—630. Ozersk 575—630—630. Gosławice 567 — III em. 375—390, 375, Gosławice 700—650, Michałów 475—470, Łazy 75—67 i pół do 70; Węgiel 2250—2000—2100—2350—23200—2250 Lilpop 190—210—190--250—195 — drobne 230—265; Ostrowiec 350—3300—3350 drobne 2600—2375—24000; Starachowice 1275—1050—1200; Zieleniewski 4000—3950—3975; Żyrardów 105.000—100.000; Borkowski 210—200; Jabłkowscy 60--48; Polbal 30—33—32 i pół; Haberbusch 1650; Majewski 1750; Nobel 415—390—395; Pustelnik 260—240—250; Polski przemysł naftowy 350—300—315; Tkanina 35—31; Fritzner et Gamber 1850—1800; Strem 6500; Klucze 215—195—200; Syndykat rolniczy 215—195—200.

Dalsze szczegóły katastrofy w Warszawie

Warszawa, 13 października. W dniu dzisiejszym około godziny 9-tej rano nastąpił wybuch prochowni na obszarze Cytadeli. W prochowni tej znajdowały się znaczne ilości ładunków prochu. Wskutek katastrofy, jak dotychczas stwierdzono, straciło życie 28 osób cywilnych i wojskowych, ciężko rannych zostało około 40 osób, zaś większa ilość osób lekko rannych. Władze, które natychmiast po wybuchu zjawiły się na miejscu wypadku, zarządziły wszelkie środki ratunkowe, oraz wydały bezzwłocznie polecenia, mające na celu zapobieżenie rozszerzeniu się niebezpieczeństwa. Dochodzenia, wdrożone celem wykrycia przyczyn wybuchu wskazują na to, że wybuch wywołany został wskutek działania zbrodniczej ręki. Rząd podziela oburzenie całego społeczeństwa z powodu tej potwornej zbrodni oraz współczucie społeczeństwa dla ofiar katastrofy. Natychmiast po dzisiejszym rannym wybuchu, udał się p. minister kolei żelaznych Nosowicz na dworzec gdański oraz na most kolejowy, celem stwierdzenia, czy urządzenia kolejowe i most nie zostały wskutek wybuchu uszkodzone. Pan minister stwierdził, że na dworcu gdańskim uszkodzenia, wywołane siłą prądu powietrznego są bardzo małe — co do mostu zaś, to specjalna komisja wydziału budowy mostów ministerstwa kolei żelaznych skonstatowała, że most jest nienaruszony i wcale nie ucierpiał. W pierwszej chwili po wybuchu aż do chwili przybycia komisji zarządzono zmniejszenie chyżości pociągów, biegnących przez most. Ruch kolejowy nie został ani przez chwilę wstrzymany i odbywa się dalej bez przeszkody.

Warszawa, 13 października. Nadzwyczajne wydania dzienników podają następujące szczegóły katastrofy: Wybuch nastąpił parę minut przed 9-tą w prochowni cytadeli tuż za bramą Nr 1. W prochowni znajdowała się znaczna ilość prochu artyleryjskiego ciężkiego kalibru. Byli tam już zajęci robotnicy przy pracy. Wskutek wybuchu prochownia została zdemolowana, a pawilon Nr 10 w którym mieszkają rodziny oficerów, został poważnie uszkodzony. Na całym obszarze cytadeli wybuch dokonał spustoszeń. W kolonji oficerskiej i urzędniczej na Zoliborzu nastąpiły uszkodzenia mniejszych rozmiarów. W parę minut po wybuchu przybył na miejsce minister spraw wojskowych gen. Szeptycki, który wydał zarządzenia, mające na celu ratunek rannych, odgrzebywanie zabitych oraz zapobiegnięcie niebezpieczeństwu, zagrażającemu innym objektom. W chwilę potem przybył minister Kiernik wraz z przedstawicielami władz bezpieczeństwa oraz biskup polowy Gal, z duchowieństwem wojskowem, które wzięło z biskupem na czele udział w akcji ratunkowej i udzieliło absolucji konającym ofiarom katastrofy. Na miejsce wypadku przybyły również wszystkie techniczne siły załogi warszawskiej. Do przewożenia rannych władze rządowe oddały do dyspozycji wszystkie pojazdy i automobile, ponadto samorzutnie zgłosiły się osoby prywatne bardzo znaczną ilość swoich samochodów. Stwierdzono do południa, 28 zabitych, w tem 18 robotników, dwie żony oficerów, oraz dzieci wojskowych i urzędników, zamieszkałych w Cytadeli. Ciężko rannych osób 40, lekko 110 osób. Prezydent Witos wydał natychmiast po wybuchu zainteresowanym ministerstwom odpowiednie zarządzenia oraz porozumiał się z marszałkiem sejmu, który na znak żałoby zawiesił posiedzenie do godz. 1-szej w południe.

GIEŁDY ZAGRANICZNE

Dzisiejsza giełda w Zurychu

Zurych, 13 października. Otwarcie giełdy: Berlin (not. skreślone), Holandja 219 1/4, N. York 557 5/8, Londyn 25.84. Paryż 33.87, Medjolan 25.45, Praga 16.76 1/2, Budapeszt 0.03.07, Bukareszt 2.51, Belgrad 6.54, Sofja 5.45, Warszawa 0.0006, Wiedeń 0.0078 3/4, Austr. kor. stempl. 0.0079.

Zurych, 13 października. **Zamknięcie Giełdy. — Berlin —, Londyn 2529, Bruksela —, Bukareszt 260, Warszawa 0.0006, Holandja 219 i jedna czwarta, Paryż 3387, Praga 1575, Belgrad 655, Wiedeń 00078 i trzy czwarte, Nowy Jork 557, Medjolan 2540, Budapeszt 003,07, Sofja 545, Austr. kor. st. 00079.**

Paryż, 12 października. Weksle. Niemcy 000.000.30, Ameryka 16.41 i pół, Belgja 85.20, Anglja 74.63, Holandja 645, Włochy 75.20, Szwajcarja 294.00, Hiszpanja 222 i jedna czwarta, Sztokholm 443.

Londyn, 12 października. Weksle. Paryż 74.80, Szwajcarja 25.36 i pół. Holandja 11.57 i siedm ósmych, Nowy Jork 454.62, Hiszpanja 33.00. Włochy 99.56, Niemcy 18 miljardów. Wiedeń 330.000, Bukareszt 980.

Amsterdam, 12 października. Dewizy. Londyn 11.57 i pół. Berlin 0.52 i pół za 1 miliard. Paryż 15.53. Szwajcarja 45.57 i pół. Wiedeń 0.035 i 7 ósmych. Kopenhaga 44.95. Sztokholm 67.25. Chrystiania 39.50. Nowy York 254. i 3 ósme. Bruksela 13.00. Włochy 11.55 i pół. Praga 760—765.

Kopenhaga, 12 października. Czeki. Londyn 25.74. Nowy York 567 i pół. Hamburg 250 za 1 miliard. Paryż 34.75. Antwerpja 29.65. Zurych 101.55. Amsterdam 226.00 Sztokholm 149.65. Chrystiania 88.50. Helsingfors 15.20. Praga 16.90.

Sztokholm, 12 października. Czeki. Londyn 14.26. Berlin 0.000.000.25. Paryż 23.40. Bruksela 20.00. Amsterdam 149.00. Szwajcarja 68.00. Kopenhaga 67.00. Chrystiania 59.00. Waszyngton 378 i 3 czwarte. Helsingfors 10.19. Praga 11.40.

Chrystiania, 12 października. Czeki. Londyn 29.30. Hamburg 0.000.0001. Paryż 39.75. Nowy York 644. Amsterdam 253.. Helsingfors 17.25. Antwerpja 33.75. Sztokholm 170.50. Kopenhaga 113.75. Praga 19.50.

GIEŁDY TOWAROWE

Liverpool, 12 października. Targ bawełny. Obroty 6000. Dowóz 49000, amerykańska 5 punktów wyżej, egipska 20 punktów mniej. Targ miejscowy midling 16.61.

Targ terminowy: październik 16.11, listopad 15.7?, grudzień 15.66, styczeń 15.50, luty 15.37, marzec 15.2?, kwiecień 15.15, maj 15.06, czerwiec 14.94, lipiec 14.7?, sierpień 14.32, wrzesień 13.74.

Londyn, 12 października. Giełda metalowa: Miedź za gotówkę 60 i 1 ósma, miedź za 3 miesiące 60 i 7 ósmych, miedź elektrolitowa 64—64 i pół, miedź best select 6? i pół do 65, miedź strongheots 92 i 1 ósma; cyna za gotówkę 201 i 1 czwarta; cyna za 3 miesiące 199 i 1 czwarta; ołów przy okazaniu 26 i pół, ołów późniejszy 25 i trzy czwarte; cynk przy okazaniu 31 i 7 ósmych, cynk późniejszy 31 i 9 szesnastych; aluminium krajowe 115, aluminium zagraniczne 120; antymon 38 i pół do 39; blacha biała 23/1 1/2; rtęć 9 i 1 czwarta do 9 i pół; nikiel 115, nikiel na dostawę 137; wolfram 12 i pół; platyna 500; srebro 31 i 1 czwarta.

Przesilenie w „Operze i Operetce”

Dowiadujemy się, że Teatrowi „Opera i Operetka“ grozi również poważne przesilenie na tle stosunków personalnych.

Wskutek ogólnego kryzysu w świecie teatralnym i małej frekwencji publiczności Dyrekcja nie była w stanie z powodu mizerji finansowej wypłacić gaż aktorom.

KRONIKA TELEGRAFICZNA

Uchwały komisji skarbowej

Warszawa, 12 października. Komisja skarbowa pod przewodnictwem posła Byrki w obecności ministra skarbu Kucharskiego na dzisiejszem posiedzeniu uchwaliła bez zmiany na podstawie referatu posła Ilskiego (związek ludowo-narodowy) projekt ustawy w przedmiocie wykładnika podwyżki rat podatku gruntowego i budynkowego, oraz oddzielnych dodatków przypadających za drugie półrocze 1923. Na posiedzeniu tem komisja uchwaliła również projekt ustawy w przedmiocie podwyższenia kar za zwłokę z umysłu wywołana (obejmuje ona zaległości podatkowe za rok 1923 i zaległości powstać mające za rok 1924.

Niemcy przechodzą do złotej waluty

Paryż, 12 października. Komisja odszkodowań nie zajmowała się jeszcze sprawą wypracowanego, wzgiędnie mającego być w toku wypracowania porozumienia, dotyczącego podjęcia dostaw węgla, mającego nastąpić między przemysłowcami Zagłębia Ruhry a międzysojuszniczą Komisją kontrolną dla kopalń.

KRONIKA

PRZYPUSZCZALNY DODATEK DROŻYŹNIANY. — W Centralnym Komitecie Zw. Zawod. obliczają wzrost drożyzny za pierwsze 10 dni października na 40 proc. Komisja statystyczna zbierze się dla obliczenia wysokości dodatku za pierwszą połowę października dn. 17 bm.

ŚMIERĆ NA POSTERUNKU. W likwidującym się etapie J. U. R. w Baranowiczach padło na posterunku od chorób zakaźnych, nabytych wyłącznie dzięki bezpośredniemu kontaktowi z repatrjantami, 185 urzędników w ciągu trzechletniej działalności. W r. b. J. U. R. zredukował 80 prc. urzędników, obecnie zaś likwiduje się na terenie Baranowicze całkowicie, przenosząc działalność swą do obozu koncentracyjnego w Białymstoku. Pozostawiona została tylko ekspozytura w Stołpcach dla dalszej kontroli i ew. odsyłania z powrotem niepowołanych przybyszów.

ZGON Ś. P. HELIODORA ŚWIĘCICKIEGO. W Poznaniu zmarł wczoraj Heljodor Święcicki, rektor uniwersytetu, członek akademji medycznej, prezes Tow. przyjaciół nauki w 69 roku życia. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę.

O SPROWADZENIE ZWŁOK ANDRZEJA ZAMOJSKIEGO DO WARSZAWY. Prez. min. Witos przyjął w piątek delegację komitetu dla sprowadzenia zwłok Andrzeja Zamoyskiego z Krakowa do Warszawy. Delegacja prosiła o wzięcie udziału przez rząd w uroczystościach, związanych ze sprowadzeniem zwłok. Prezes ministrów przyjął prośbę do życzliwej wiadomości.

PODRÓŻE „LWOWA". Poselstwo polskie w Rio de Janeiro zawiadomiło ministerstwo spraw zagranicznych, że statek szkolny „Lwów" dnia 11 przybył do portu Paranagua w Paranie.

„TRAGEDJA EPAMINONDY" ST. KONARSKIEGO W TEATRZE IM. SŁOWACKIEGO. W niedzielę 14 bm. występuje teatr im. Słowackiego z uroczystą akademją ku uczczeniu 150 rocznicy powstania Komisji Edukacyjnej i zgonu ks. Stanisława Konarskiego. Uproszony przez Komitet obchodowy prof. **Stanisław Kot** wygłosi odczyt o zasługach ks. Stanisława Konarskiego i Komisji Edukacyjnej około odrodzenia narodu polskiego w XVIII wieku, poczem część pierwszą programu wypełni produkcja chóru „Echa". W drugiej części ukaże teatr niegraną nigdy dotychczas „Tragedję Epaminondy", z udziałem najwybitniejszych sił obecnego zespołu. Ze względu na krótki czas trwania Akademji recytowane będą tylko fragmentu aktów II i V, poprzedzone objaśnieniem prof. dr. Michała Szyszki. Wybrane najcelniejsze sceny tego namiętnego najgorętszy patrjotyzmem utworu, recytować będą pp. Kułakowski, Sawicki, Kawczyński, Burnatowicz i inni. Pierwszy to raz „Tragedja Epaminondy" przemówi z prawdziwej sceny i przez usta artystów dramatycznych. Teatr im. Słowackiego, wypełniający w swym repertuarze częściowo także i obowiązki zamkniętego teatru powszechnego, sięgnął do „Tragedji Epaminondy", czcząc w ten sposób pamięć wielkiego wychowawcy narodu: ukazując nam cenny zabytek dramatycznego piśmiennictwa z XVIII wieku.

OPERA I OPERETKA. Dziś w sobotę 13 bm. o godz. 7'30 i jutro w niedzielę 14 bm. o godz. 7'30 wieczór „Ostatni walc" Straussa w doborowej obsadzie premjerowej. Przepiękna ta operetka dzięki niezwykłym zaletom i pierwszorzędnemu wykonaniu długo utrzyma się w repertuarze i zawsze należeć będzie do najbardziej ulubionych, jakie się w ostatnich czasach pojawiły.

JÓZEF ŚLIWIŃSKI, nasz znakomity pianista, wystąpi w niedzielę 14 bm. o godz. 11 i pół przed południem na poranku symfonicznym orkiestry Związku Muz. Pol. jako dyrygent i odtworzy cykl poranków Beethovenowskich. Na poranku tym wykona pełna orkiestra, która odbyła już szereg prób, symfonję I i symfonję II Beethovena.

Egon Petri, jeden z najświetniejszych pianistów doby współczesnej, wystąpi w Krakowie z jedynym koncertem w niedzielę 14 bm. o godz. 8 wieczór.

Koncert Leo Slezaka, najsławniejszego obecnie tenora, który odbędzie się we środę, 17 bm., wywołał w naszem mieście tak wielkie zainteresowanie, że znaczna część biletów została już rozchwytana. Sławny ten śpiewak wykona bogaty program, złożony z pieśni i aryj operowych.

WIADOMOŚCI GOSPODARCZE

PODWYŻSZENIE OPŁAT PASZPORTOWYCH. — Z d. 20 października podwyższyło Minist. Spraw Wewnętrznych o 100 prc. opłaty za paszporty zagraniczne, zwyczajne i wielokrotne, za wizy wyjazdowe i wielokrotne do Gdańska, za zezwolenia na wyjazd i książeczki paszportowe.

Zarządzenie to schodzi się z pogłoskami o zupełnem zniesieniu paszportów między obywatelami państw małej ententy. Europa dąży dość szybkim krokiem ku przywróceniu przedwojennych stosunków pasażerskich, podczas, gdy my cofamy się z każdym miesiącem, ku stanowi dawnej Rosji carskiej.

Tak pożądany rozwój eksportu polskiego napotyka w podrożeniu kosztów jazdy na silne przeszkody w okresie, gdy współzawodniczące kupiectwo innych państw zyskuje coraz dalej idące ulgi w tym kierunku. Zamiast podwyższenia opłat paszportowych należałoby raczej uzupełnić system koiwencji paszportowych i dążyć do zniesienia stosowanych dziś ograniczeń wyjazdowych.

ŚRODKI PRZECIWKO SKRACANIU TYGODNIA ROBOCZEGO. Coraz częściej powtarza się w przemyśle skracanie ilości dni pracy w tygodniu. Wobec tego, że środki takie częstokroć nie są dostatecznie uzasadnione, Min. pracy podjęło prace nad projektem ustawy o uprawnieniu władz do przedsiębrania środków przymusowych na wypadek ograniczenia dni pracy w przedsiębiorstwach przemysłowych.

„BAZAR POLSKI" prosi nas o zaznaczenie, iż podana przez nas wczoraj wiadomość, jakoby gmach Bazaru sprzedany został przemysłowcowi łódzkiemu Kohnowi, polega na fałszywych domysłach. — Gmach „Bazaru" pozostaje nadal własnością Spółki akcyjnej.

PRZEDSTAWICIELE PRZEMYSŁU ŁÓDZKIEGO U MINISTRA HANDLU. Minister przemysłu i handlu, Szydłowski, przyjął w piątek na dłuższej konferencji przedstawicieli przemysłu łódzkiego, którzy oświetlili stosunki i stan obecny przemysłu łódzkiego i wyrazili życzenie, by mogli przedstawić łączne postulaty i zapatrywania na obecną politykę kredytową i dewizową.

BANKNOTY PO 100.000 MAREK. Polska Krajowa Kasa Pożyczkowa puszcza w obieg od dnia 12 października banknoty wartości 100.000 marek.

KNJUNKTURY JAJCZARSKIE DLA EKSPORTERÓW. Konjunktury eksportowe jajczarskie kształtują się w tej chwili w Polsce dla eksporterów nader korzystnie, jakkolwiek rynek angielski, zasypany towarem rosyjskim, ujawnia tendencję dla zniżki cen. Oferowane są ceny 130 szyl. za skrzynię loco stacja załadowania w Polsce, podczas gdy we wrześniu odbiorcy angielscy chętnie dawali ca 140 szyl. Opłaty wywozowe obecnie ustalono na 231 funt. sterl. od wagonu, po zaliczeniu podatku obrotowego, pozwalając kalkulować zysk netto eksporter na ca 400.000.000 mk. od wagonu.

PODWYŻKA PODATKU GRUNTOWEGO. Min. skarbu zgłosiło projekt ustawy, która upoważnia ministra skarbu, ażeby wykładnik podwyżki raty podatków gruntowych i budynkowych oraz oddzielnych dodatków, przypadającej za drugie półrocze 1923 r., ustalony w myśl art. 9 ustawy z d. 15. VI. r. b. o wyrównaniu podatków gruntowych, tudzież niektórych podatków budynkowych — w wysokości 1,1, podwyższył do 10.

PODWYŻSZENIE KAR ZA ZWŁOKĘ. Min. Kucharski przedłożył sejmowi projekt ustawy, podwyższającej kary za zwłokę w kosztach egzekucyjnych, w podatku rentowym, od skrzynek depozytowych, dochodowym, komunalnym, tudzież w zaległościach z tytułu zaliczek na podatek majątkowy — o 150 proc.

TRANSAKCJE GDAŃSKIE NA PODSTAWIE ZŁOTA. Ze względu na to, iż w ostatnim czasie w wolnem mieście zawierano transakcje nie w markach, a jedynie na podstawie złota, zboża i węgla, senat gdański wydał rozporządzenie, w myśl którego transakcje takie zostają uznane jako prawnie zawarte.

CZESKA PROPAGANDA EKSPORTOWA W RUMUNJI. Według doniesienia konsulatu czeskiego, pojawi się około połowy listopada, poświęcony Rumunji specjalny numer pocztowej gazety „Prager Presse". Zdaniem Konsulatu, nadarza się korzystna sposobność anonsowania dla eksporterów, pragnących nawiązać stosunki z Rumunją.

Polskie sfery gospodarcze winny pomyśleć o samodzielnej propagandzie eksportowej w Rumunji, która interesuje się żywo licznymi wytworami naszego przemysłu.

KONCENTRACJA W PRZEMYŚLE WĘGLOWYM. Z Wiednia donoszą: Niedawno doszło do porozumienia między tutejszą firmą węglową Königer i Ska, zastępującą kopalnię węgla firmy Cezar Wohlheim na Górnym Śląsku a firmą Guttman, posiadającą znaczną część rewiru ostrawsko-karwińskiego, co do prowadzenia wspólnie interesów na rynku austrjackim. Ta kooperacja producentów węgla czechosłowackiego i górnośląskiego pociągnie za sobą dalsze analogiczne porozumienia, które mogą doprowadzić do skontyngentowania zbytu węgla czesko-słowackiego i polskiego na rynku austrjackim.

SPRAWOZDANIE BANKU RZESZY NIEMIECKIEJ. Obecnie opublikowany wykaz Banku Rzeszy obejmujący stan finansów niemieckich do dnia 22 ub. m. wykazuje, iż obieg marek niemieckich od czasu ostatniego sprawozdania wzrósł z 31,83,7 na 86,37,8 miljonów marek. Zapas złoty Banku Rzeszy zmniejszył się o 20 miljonów marek złotych, wydatkowanych na cele interwencji giełdowej.

WIELKIE ZAKUPY NIEMIECKIE W AMERYCE zwróciły na siebie uwagę amerykańskich sfer finansowych. Osiągnęły one w sierpniu r. b. wartość 23.260.400 dolarów podczas gdy w sierpniu 1913 roku wartość amerykańskiego wywozu do Niemiec wynosiła tylko 21.000.200 dolarów. Jeżeli się weźmie nawet pod uwagę 50% zwyżkę cen od czasu wojny, przeto niemniej sfery finansowe amerykańskie okazują wielkie zaciekawienie, w jaki sposób Niemcy mogą obecnie wykonywać tak znaczne płatności. Wartość zakupów niemieckich w Ameryce w czasie pierwszych ośmiu miesięcy 1923 r. cechniona jest na 191.995.000 dolarów.

ROZMAITOŚCI

JAK WYCHODZĄ ZAMĄŻ MILJARDERKI. W londyńskiem towarzystwie wielką sensację wywołało małżeństwo znanej piękności, miss Karoli Witting, ze swoim służącym. Młoda panna, córka generała kawalerji, ostatnia latorośl starego rodu, przed kilku tygodniami wzięła ślub ze swoim ulubionym w małym kościółku w Penbrym Hall i utrzymywała swoje małżeństwo w tajemnicy.

Szczęśliwy wybraniec, syn wieśniaka, był od dwóch lat w służbie u rodziny Witting. W czasie wojny był sierżantem w brygadzie generała. Następnie wziął go generał do swoich usług i pozostawił nadal w domu. Córka generała codzień jeździła konno, towarzyszył jej służący i wtedy zapewne miał sposobność zdobyć jej serce.

Pewnego razu oświadczyła miss Karolina ojcu, że chce pojechać do Londynu, do swoich krewnych i zabawi tam kilka dni. Równocześnie służący zameldował swojemu panu, że znalazł sobie inne miejsce i prosi o zwolnienie ze służby.

Miss Karola spotkała się ze swoim narzeczonym w Penbrym Hall i tam wzięli ślub. Pan młody zapisał się do protokołu jako Edward Dawis, służący, lat 25, a panna młoda, jako Karola Wittig, lat 21, córka farmera. Świadkami byli dwaj przyjaciele oblubieńca.

Młoda para pojechała do Welch pool, gdzie generał posiada willę. Pozostali tu przez kilka dni, a następnie młoda para wróciła do domu, gdzie ani słowa nie powiedziała, że wyszła za mąż.

W parę tygodni później znowu pojechała do Welchpool, gdzie był jej mąż. Młody człowiek był tak nieostrożny, że opowiedział kilku przyjaciołom historję swojego małżeństwa i w ten sposób dowiedział się reporter „Daily Chronicle" o romantycznej przygodzie córki generała.

Następnego dnia wyczytał ojciec z największem zdumieniem w gazecie, że jego córka wyszła za mąż za służącego.

Miss Karola jest nietylko znaną pięknością, ale także spadkobierczynią olbrzymiego majątku. — Wkrótce wejdzie w posiadanie stu tysięcy funtów st., które jej matka zapisała testamentem.

REPERTUAR

TEATR MIEJSKI (początek o godzinie $7^1/_2$)
Sobota nowość: „Ziemia nieludzka".
Niedziela popoł.: „Grochowy wieniec".
wieczór: „Ziemia nieludzka".

BAGATELA (początek o godzinie 8-mej)
Z powodu strajku teatr zamknięty.

OPERA i OPERETKA (początek o g. $7^1/_2$)
Sobota: „Ostatni walc".
Niedziela: „Ostatni walc".

STARY TEATR (początek o godzinie 8-mej)
Niedziela o godz. 11 i pół: Koncert symfoniczny z J. Śliwińskim; o godz. 8 wieczór: Egon Petri.

Za treść ogłoszeń Redakcja nie odpowiada

Spółka transportowa

„Cracovia“

Dom spedycyjno-komisowy

Spółka z ogr. poręką

w Krakowie, Grodzka 60. Tel. 4078.

74 1—2 FILJE:

Lwów. Halicka 20. Tarnów. Plac Sienkiewicza 6. Wiedeń. II. B., Praterstrasse 12 — Telefon 40416, Łódź, Piotrkowska 105.

Wysyłka towarów w kraju i zagranicę.

Przesyłki zbiorowe ze wszystkich i do wszystkich większych miast.

Oclenia towarów. — Magazynowanie i finansowanie towarów.

Oryginalne modele paryskie

firm Patou, Bernard, Rene, uznanych w świecie mody za przodujące na sezon 6 3—4 jesienny b. r.

Nadeszły do Zakładu krawieckiego

MAURYCEGO GISSERA

przy ul. Florjańskiej 36, I. p. na prawo

Panie reflektujące na estetyczny wygląd, jakość materjału jak najlepszą, sposób wykonania wykwintny oraz punktualność, zechcą łaskawie zgłaszać się natychmiast.

Na sezon obecny Na sezon obecny

polecamy ubrania męskie i dziecinne oraz raglany i palta zimowe w wielkim wyborze po cenach konkurencyjnych

DOM KONFEKCYJNY

KRAKÓW, UL. GRODZKA 26

11 3—4

KONFEKCJA

UL. FLORJAŃSKA 28.

LAMPKI NA GROBY

w kilku rodzajach i najlepszej jakości poleca 67 2—3

„GLORIA“

Fabryka świec i wyrobów wosk.

w Krakowie, Sławkowska 11.

Używajcie światowej sławy pasty do obuwia „ERDAL“

72 1-3

SKŁAD FUTER

i serdaków zakopiańskich oraz pracownia kuśnierska

poleca wielki wyrób futer z własnego i dostarczonego materjału punktualnie i gustownie po cenach przystępnych

Rachtan Stanisław

Kraków, ulica Karmelicka L. 8 (w podworcu). 100 5—8

OLEJ RYCYNOWY

apteczny w pakunkach po 5, 10 i 20 kg. tylko hurtownie, najmniej 80 kg. sprzedaje 34 3-5

Polskie Tow. Handlowe S. A.

Kraków, Sławkowska 1. Tel. 2078

PALTA ubrania, futra najlepiej zamówić u firmy A. Bross, Kraków, Florjańska 44

Angielskie materjały na składzie. 24 4—10

Pierwsza Polska Zbiornica Surowców

Sp. z o. o. 48 3—3

w Krakowie, ul. Grzegórzecka Nr. 24

Kupno i sprzedaż starego żelaza.

25% Taniej niż w śródmieściu

95

wykonuję wszelkie roboty w zakres krawiectwa wchodzące tak męskiego jak i damskiego, z własnych materjałów lub dostarczonych; polecam również gotową konfekcję męską w dużym wyborze po cenach przystępnych

Józef Gajda

Kraków-Dębniki, Rynek 9, (sklep).

Spółka złotnicza

Kraków, ul. Rajska 4 75 1-4

kupuje stare, używane, sztuczne zęby, złoto i srebro. Wykonuje biżuterje na żądanie w 24 godzinach.

Hurtownia pasów, szczeliw, węży

„ZENIT“ Kraków, ul. Szpitalna 7

Telefon 4231.

Ceny ściśle hurtowne. 9 3—6

Biuro techniczne HENRYK SPIRA

Kraków, ul. Zwierzyniecka 23. Tel. 4394.

Dostarcza po cenach konkurencyjnych wszelkie artykuły techniczne jakoteż dla instalacji wodociągów. 22 2—4

Dziecięce auta, rowery, wózki dla lalek, sanki dla dzieci i dorosłych — poleca hurtownie i pojedynczo 47 2-3

TARABA i BĘBENEK

Kraków, Grzegórzecka 30.

Motory, dynamomaszyny, materjały elektryczne 15 5-5

Naprawy maszyn elektrycznych z gwarancją

„PRĄD“ Kraków, Gołębia 3

„PEBEDE“

DOM MEBLOWY i skład fabryczny fornierów i dykt, poleca sypialnie, jadalnie, saloniki, meble gięte i blaszane, meble biurowe po cenach konkurencyjnych. Oglądać można bez obowiązku kupna. — KRAKÓW, SZPITALNA 7, Telefon 234. — (dom pod rakiem). 94 5-6

PASY „ATLAS“

Wyrobu norweskiej wytwórni A/S Den Norske Remfabrik Christiania

Wytrzymałość do 600 kg/cm² — Dopuszczalna chyżość 65 m/sek. — Wielka elastyczność, małe wydłużenie. — Niezmienna praca w wodzie, parze i pyle oraz przy temp do 35°C. — Ekonomia ruchu. — Mała możliwość kradzieży. — Długotrwałość i pewność popędu. 56 1—2

REPREZENTACJA NA POLSKĘ: 56 2—2

„Spółka Inżynierska“, Tel. 175.

SKA Z OGR. ODP. W KRAKOWIE, RYNEK 14.

Potrzeba

chłopców i kobiet

do roznoszenia gazet.

Zgłaszać się w Administracji „Kurjera Wieczornego“, Dunajewskiego 5

Futra damskie, męskie

w wielkim wyborze 10 3—4

po cenach nader przystępnych poleca firma:

Gustaw Goldman, Pl. W.W. Świętych 8.

Wykonuje wszelkie roboty w zakres kuśnierstwa wchodzące

Otomany, garnitury salonowe, kanapki rozkładane, wózki dziecięce sprzedaje tanio — przyjmuje wszelkie przeróbki

PIECHOWICZ, ul. Mikołajska 7.

33 2—4

Wydawca i odpowiedzialny redaktor: Feliks Jabłoński. Z Drukarni Ludowej w Krakowie.